

SWISS OSIGURANJE AD, PODGORICA

IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZA 2014. GODINU

Sadržaj

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1-2
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha za period 1.01.-31.12.2014. godine	3
Bilans stanja na dan 31.12.2014. godine	4
Izvještaj o promjenama na kapitalu	5
Izvještaj o novčanim tokovima	6
Napomene uz finansijske izvještaje	7-35

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje AD, Podgorica

1. Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Osiguravajućeg društva Swiss osiguranje AD, Podgorica (u daljem tekstu, Društvo), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2014. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

2. Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore, Zakonom o osiguranju i propisima Agencije za nadzor osiguranja kojima se reguliše finansijsko izvještavanje osiguravajućih društava, kao i za interne kontrole za koje se smatra da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja, koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

3. Naša odgovornost je da, na osnovu obavljene revizije, izrazimo mišljenje o prikazanim finansijskim izvještajima. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore. Ovi standardi nalažu da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Društva. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Osnove za mišljenje sa rezervom

4. Društvo je dužno da ispunjava propisane limite utvrđene Zakonom o osiguranju i propisima donijetim na osnovu Zakona. Na dan 31.12.2014. godine Društvo nije ispunjavalo propisane limite:
- Društvo za osiguranje dužno je da najmanje jednu trećinu sredstava kapitala deponuje i ulaže u propisane oblike aktive. Nepokrivenost kapitala propisanim oblicima aktive na dan 31.12.2014. godine iznosi 168,777 €.

- Troškovi sprovođenja osiguranja Društva iznose 1,060,458 € i veći su od obračunatog režijskog dodatka za 549,747 €. Kako je definisano propisima, režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja.

Nezavisni aktuar je u svom izvještaju, zbog prethodno navedenih pitanja, kao i ostalih pitanja navedenih u Napomeni 27 izrazio mišljenje sa rezervom.

Mišljenje sa rezervom

5. Osim za efekte koje na finansijske izvještaje imaju pitanja navedena u pasusu Osnove za mišljenje sa rezervom, prema našem mišljenju finansijski izvještaji prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima, istinito i objektivno finansijsko stanje Swiss osiguranje AD, Podgorica na dan 31. decembra 2014. godine, kao i rezultate poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje osiguravajućih društava.

Podgorica, 28.04.2015.godine

Keković Dragiša, Ovlašćeni revizor

BILANS USPJEHA

U periodu od 1.januara do 31 decembra 2014. godine

	Napomena	2014.	(u EUR) 2013.
POSLOVNI PRIHODI		1,866,131	1,806,159
Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	3.1, 4	1,810,591	1,752,519
Obračunate bruto premije osiguranja		2,040,160	1,937,527
Primljene premije saosiguranja		-	8,542
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja		(243,552)	(204,356)
Promjene bruto prenosnih premija		(24,949)	7,956
Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio		-	2,850
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio		38,932	-
Neto prihodi od ostalih usluga	5	55,540	53,640
POSLOVNI RASHODI		(931,308)	(1,016,171)
Rashodi naknada šteta	3.2, 6	668,640	(800,282)
Obračunate bruto naknade šteta		(759,446)	(781,740)
Troškovi vezani za isplatu šteta		(60,577)	(61,423)
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja		86,314	44,602
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija		(3,352)	(7,135)
Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta		93,322	67,364
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		(1,690)	(1,633)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio		(13,831)	22,083
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		(8,560)	(79,889)
Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta		(820)	(2,511)
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja		-	-
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	3.2, 7	(262,668)	(215,889)
DOBITAK/GUBITAK-BRUTO POSLOVNI REZULTAT		934,823	789,988
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA	3.3, 8	(1,060,458)	(1,050,158)
Troškovi sticanja osiguranja		(544,328)	(368,535)
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja		64,074	(14,609)
Amortizacija	3.10, 8	(38,582)	(39,968)
Troškovi rada		(301,049)	(266,234)
Materijalni troškovi		(30,436)	(37,196)
Ostali troškovi usluga		(175,313)	(323,933)
Drugi troškovi		(71,449)	(65,693)
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja		36,625	65,610
DOBITAK/GUBITAK-NETO POSLOVNI REZULTAT		(125,635)	(260,170)

BILANS USPJEHA

U periodu od 1.januara do 30 decembra 2014. godine

(u EUR)

FINANSISKI REZULTAT OD ULAGANJA	3.5, 9	151,619	361,307
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		68,451	49,595
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		(17,335)	(37,945)
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava rezervi i matematičke rezerve		51,116	11,650
Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		169,549	458,045
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		(69,046)	(108,388)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		100,503	349,657
DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA		25,984	101,137
POREZ NA DOBIT	3.7		
Porez na dobit		-	-
Prihodi/rashodi na ime odloženog poreza		-	-
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU		25,984	101,137
RASPODJELA NETO DOBITI			
ZARADA PO AKCIJI		0,05	0,18

Potpisano u ime Swiss osiguranje AD, Podgorica:

U Podgorici,
31.03.2015. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje bilansa

Izvršni direktor

_____
(Rosa Medojević)

_____
(Ivan Lero)

SWISS OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2014.

BILANS STANJA
Na dan 31.12.2014. godine

	Napomena	2014.	(u EUR) 2013.
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	3.8, 10	19,489	26,755
Nekretnine postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.9, 11	1,054,450	1,015,529
Dugoročna finansijska ulaganja		1,005,820	1,207,736
Dugoročni depoziti i druga dugoročna finans. ulaganja	3.13, 12	750,000	950,000
Investicione nekretnine	3.12, 13	255,820	257,736
Kratkoročna finansijska ulaganja	3.13, 14	945,685	499,852
Kratkoročna sredstva		1,709,439	1,821,851
Gotovinska sredstva	3.13, 15	49,526	69,326
Kratkoročna potraživanja	3.13, 16	1,658,713	1,746,793
Zalihe materijala i sitnog inventara		1,200	5,732
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	17	54,443	33,157
Aktivna vremenska razgraničenja	18	206,476	238,270
Ukupna aktiva		4,995,802	4,843,150
PASIVA			
Osnovni kapital			
Akcijski kapital	3.14, 19	3,000,003	2,846,156
Rezerve		165,635	240,788
Rezerve iz dobiti		39	39
Revalorizacione rezerve		139,612	139,612
Neraspoređena dobit/gubitak		25,984	101,137
Rezervisanja			
Bruto tehničke rezerve	3.17, 20	1,312,705	1,280,500
Kratkoročne obaveze	21	281,725	184,188
Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja	22	227,772	291,518
Doprinos za preventivu	23	7,962	-
Ukupna pasiva		4,995,802	4,843,150

Potpisano u ime Swiss osiguranje AD, Podgorica:

U Podgorici,
31.03.2015. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje bilansa

Izvršni direktor

(Rosa Medojević)

(Ivan Lero)

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine

	(u EUR)				
Opis	Akcijski kapital	Revalorizacijne rezerve	Rezerve	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2013. godine	2.722,681	276,341	39	(375,888)	2,623,173
Emisija kapitala	499,363	-	-	-	499,363
Efekat revalorizacije iz procjene vrijednosti građevinskih objekata	-	(136,729)	-	-	(136,729)
Smanjenje kapitala	(375,888)	-	-	375,888	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	101,137	101,137
Stanje na dan 31. decembra 2013. godine	2,846,156	139,612	39	101,137	3,086,944
Stanje na dan 1. januara 2014. godine	2,846,156	139,612	39	101,137	3,086,944
Emisija kapitala	52,710	-	-	-	52,710
Povećanje akcijskog kapitala	101,137	-	-	(101,137)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	25,984	25,984
Stanje na dan 31. decembra 2014. godine	3,000,003	139,612	39	25,984	3,165,638

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2014. godine

	2014.	(u EUR) 2013.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	2,067,820	2,038,006
Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)	1,939,324	1,813,116
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda	47,870	56,520
Prilivi po osnovu vanrednih rashoda	80,626	168,370
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1,900,950)	2,038,208
Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reos)	(872,328)	(840,635)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i dugih ličnih rash	(158,993)	(157,380)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(97,348)	(98,753)
Odlivi po osnovu zakupa	(5,944)	(4,371)
Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)	(138,242)	(172,107)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(628,095)	(764,962)
Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti	(166,870)	(202)
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	133,510	155,130
Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti	34,831	-
Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti	3,969	2,123
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava		
Ostali prilivi od investiranja (povraćaj depozita i avansa)	94,710	153,007
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(369,091)	(930,259)
Odlivi po osnovu deponovanja i ulag. kod banaka u Crnoj Gori	(275,000)	(299,860)
Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na org tržištu	-	(92,367)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava	(75,171)	(38,032)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(18,920)	(500,000)
Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	(235,581)	(775,129)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala	52,710	499,363
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	-	216.889
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	50,000	
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Odliv po osnovu povraćaja pozajmljenih sredstava	(53,799)	-
Odlivi po osnovu troškova transakcija		
Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	48,911	716,252
Neto promjena gotovine	(19,800)	(59,079)
Gotovina na početku obračunskog perioda	69,326	128,405
Gotovina na kraju obračunskog perioda	49,526	69,326

1. Osnivanje i djelatnost

Osiguravajuće društvo „Swiss osiguranje“ A.D, Podgorica (u daljem tekstu Društvo), je osnovano 27. januara 1993. godine pod nazivom Agroosiguranje AD, Podgorica, nakon transformacije Društva za uzajamno osiguranje „Agroosiguranje“, Podgorica. Društvo je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici 15. februara 1993. godine Rješenjem Fi. 485/93. Savezno ministarstvo za finansije izdalo je Društvu dozvolu za rad 30. juna 1997. godine

Društvo je promijenilo naziv u Osiguravajuće društvo „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica 7. avgusta 2000. godine, što je registrovano u Privrednom sudu u Podgorici Rješenjem broj Fi. 1475/00.

Društvo je usaglasilo svoju organizaciju sa Zakonom o privrednim društvima i upisano u Centralni registar Privrijednog suda u Podgorici 18. jula 2002. godine pod registracionim brojem 4-0000110/001.

Agencija za nadzor osiguranja je 23.01.2009. godine donijela Rješenje broj 896-2/08 kojim se Osiguravajućem društvu „Swiss osiguranje“ AD, Podgorica izdaje dozvola za rad za obavljanje poslova svih vrsta neživotnih osiguranja propisanih članom 10 Zakona o osiguranju („Sl. List CG“ 78/06 i 19/07).

Saglasno odredbama Zakona o osiguranju („Sl. list CG 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11 i 45/12) i Statuta Društva, djelatnost „Swiss osiguranja“ AD, Podgorica su poslovi svih vrsta neživotnih osiguranja:

- Obavezno osiguranje u saobraćaju,
- Osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje,
- Ostala osiguranja imovine, uključujući osiguranje vozila-kasko,
- Sve vrste neživotnih osiguranja.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Josipa Broza 23A.

Društvo je na dan 31. decembra 2014. godine imalo 30 zaposlenih (31. decembra 2013. godine 27 zaposlenih).

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

2.1. Osnova za sastavljanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore („Sl.list CG“, br.69/2005, 80/2008 i 32/2011), Zakonom o osiguranju („Sl.list CG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11 i 45/12) i regulativom propisanom od Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Prema Zakonu o računovodstvu i reviziji i Uredbi o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda („Sl.list RCG“, br.69/2002), od 1.01.2003. godine u Crnoj Gori primjenjuju svi Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Društvo je u sastavljanju finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore.

Pojedinačni finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i izvještajna valuta Društva je Euro (EUR).

2. Osnova za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (nastavak)

2.2. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje da će Društvo nastaviti poslovanje i u predvidljivoj budućnosti.

2.3. Usporedni podaci

Usporedne podatke za 2013. godinu čine godišnji finansijski izvještaji Društva za 2013. godinu, koji su bili su predmet revizije.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih iznosa. Ove procjene se najvećim dijelom odnose na procjene korisnog vijeka upotrebe osnovnih sredstava, procjene obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa, rezervisanja za prijavljene, a ne likvidirane štete, rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete i ostala rezervisanja.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja za 2014. godinu su sledeće:

3.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od premije osiguranja i ostale prihode. Prihodi se priznaju po fer vrijednosti primljenih nadoknada ili potraživanja.

Premija osiguranja predstavlja iznos fakturisane premije koju osiguranik plaća osiguravaču za snošenje rizika na osnovu ugovora o osiguranju umanjen za iznos prenosne premije koja pripada narednom obračunskom periodu, a uvećan za prenosnu premiju iz prethodne godine.

Prihodi od premija osiguranja se, nakon umanjenja poreza na premiju osiguranja priznaju kao prihod, u skladu sa rokovima i periodima pokrivanja rizika iz odgovarajućih ugovora o osiguranju i reosiguranju.

Visina bruto premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Bruto premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu.

Prenosna premija (rezerva za nezarađene premije) se obezbeđuje da bi se obuhvatili djelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije se vrši prema vremenu trajanja osiguranja, odnosno metodom pro rata temporis.

Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje Odbor direktora Društva.

Ostali prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihod i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i gubitke. Poslovne rashode čine: rashodi naknada šteta, rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja, troškovi za preventivu, garantni fond, troškovi nadzornog organa, troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja i ostali troškovi osiguranja.

3.2.1. Rashodi naknada šteta

Neto rashodi naknade štete obračunati su iz bruto naknade šteta, koja je uvećana za troškove vezane za isplatu šteta, umanjena za regresna potraživanja i udio reosiguranja i saosiguranja i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja i saosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva, kao i sudske troškove i troškove vještačenja.

3.2.2. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove doprinosa garantnom fondu, troškove nadzornog organa, troškove za preventivnu aktivnost, troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja i ostale troškove iz poslova osiguranja. Ostali troškovi se priznaju na obračunskoj osnovi.

Garantni fond

Garantni fond čine sredstva formirana izdvajanjem doprinosa garantnom fondu na teret bilansa uspjeha tekućeg perioda radi ekonomske zaštite putnika u javnom saobraćaju, u slučajevima kada je šteta pričinjena upotrebom neosiguranog ili nepoznatog sredstva. Sredstva garantnog fonda se vode na posebnom računu pri Nacionalnom birou osiguravača Crne Gore.

Agencija za nadzor osiguranja je donijela Pravilnik o kriterijumima za određivanje visine doprinosa Garantnom fondu („Sl list CG“ br. 14/13 i 54/13). Odlukom Agencije za nadzor osiguranja redovni doprinos Grantnom fondu za društva koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju za 2014. godinu utvrđen je po stopi od:

- 3% ukupne fakturisane premije za obavezno osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica saobraćajne nezgode, osiguranja od autoodgovornosti i osiguranje vlasnika odnosno plovila za štete pričinjene trećim licima.
- 0,3% ukupne fakturisane premije za osiguranje vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova za štete pričinjene trećim licima.

3.3. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva i čine ih troškovi sticanja osiguranja, amortizacije, zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih, materijalni troškovi ostali troškovi usluga i drugi troškovi.

3.4. Preračunavanje stranih sredstava plaćanja

Sva potraživanja i obaveze u stranim sredstvima plaćanja, preračunavaju se u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja.

Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz preračuna sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom poslovnih promjena u toku godine priznaju se kao prihod ili rashod perioda u kome su nastale.

3.5. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijske prihode čine prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku, prihodi od kamata, dobici od finansijskih sredstava i drugi prihodi.

Finansijski rashodi se sastoje od rashoda od kamata, gubitaka od finansijskih sredstava i drugih finansijskih rashoda.

3.6. Nakanade za zaposlene

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenih iskazuju se kao rashod perioda na koji se odnose.

Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali.

3.7. Porez na dobit i odloženo oporezivanje

Tekući porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. List CG" br. 80/2004, 40/2008, 86/2009 i 40/2011). Porez na dobit plaća se po proporcionalnoj stopi koja iznosi 9% od poreske osnovice.

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 20 za usklađivanje rashoda).

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode obaveza za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Odloženi porez na dobit se utvrđuje primjenom poreskih stopa koje su na snazi na dan bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

poreska sredstva mogu iskoristiti. Po mišljenju rukovodstva Društva, efekti primjene MRS 12- "Porez na dobit" nijesu od materijalnog značaja na finansijske izvještaje posmatrane u cjelini.

Porezi i doprinosi idruge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju porez na imovinu, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim i opštinskim propisima.

3.8. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se odnose na softvere za vođenje poslovnih knjiga i obračun premije osiguranja.

Nematerijalna ulaganja se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost sredstava, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Naknadno mjerenje nakon početnog priznavanja nematerijalnih ulaganja vrši se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke zbog obezvrjeđenja.

3.9. Nekretnine i oprema

Kao nekretnine i oprema priznaju se sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se prilikom početnog priznavanja odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost nekretnina i opreme, uvećana za sve troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Nakon početnog priznavanja, građevinski objekti se u bilansu stanja iskazuju po revalorizovanoj vrijednosti, koja predstavlja fer/poštenu vrijednost na dan procjene, umanjenoj za ispravku vrijednosti i gubitke zbog obezvrjeđenja. Učestalost revalorizacije zavisi od promjene vrijednosti nekretnina i opreme i vrši se u slučajevima kada neto sadašnja vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme materijalno značajno odstupa od fer vrijednosti sredstava na dan bilansa stanja.

Povećanje knjigovodstvene vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme po osnovu revalorizacije iskazuje se na računu revalorizacionih rezervi. Smanjenja knjigovodstvene vrijednosti kojima se umanjuju prethodna povećanja vrijednosti istih sredstava terete direktno revalorizacione rezerve; sva ostala smanjenja terete bilans uspjeha.

Nezavisna procjena građevinskih objekata izvršena je od strane ovlaštenog procjenitelja na dan 31. decembra 2013. godine, metodom tržišne vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja oprema se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane imparitetne gubitke.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Društvo u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspjeha perioda u kome su nastali.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Dobici ili gubici nastali pri otuđenju ili rashodovanju nekretnina i opreme utvrđuju se iz razlike između iznosa dobijenog prodajom i knjigovodstvene vrijednosti i priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.10. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja obračunava se na nabavnu, odnosno procijenjenu vrijednost umanjenu za procijenjeni iznos rezidualne vrijednosti, proporcionalnim metodom, primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljene nekretnine i opremu, odnosno obračunom na vrijednost nekretnina i opreme, utvrđenu krajem prethodne godine, za ostale nekretnine i opremu.

Primijenjene stope su sledeće:

	Procijenjeni Korisni vijek (godina)	Stopa amortizacije (%)	Stopa koja se priznaje u poreskom bilansu (%)
Softveri i licence	5	20,00	30,00
Građevinski objekti	30-97	3,33-1,03	5,00
Računari i računarska oprema	3	33,33	30,00
Vozila	5	20,00	15,00
Rashladni uređaji, telefoni, telefaks	5	20,00	15,00
Kancelarijske mašine	5-6	16,50-20,00	20,00
Kancelarijski namještaj	3-6,5	15,00-33,33	20,00

U skladu sa članom 13. stav 6. Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Sl.list RCG", br. 80/04, "Sl.list CG", br. 40/2008, br. 86/09, br. 73/10 i br. 40/11) obračun amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Amortizacija licenci, ostalih nematerijalnih ulaganja i građevinskih objekata za poreske svrhe obračunava se primjenom proporcionalnog metoda, a za licence i opremu primjenom degresivnog metoda.

3.11. Obevrjeđenje vrijednosti imovine

Društvo na dan bilansa stanja preispituje vrijednosti po kojima je iskazana materijalna imovina i procjenjuje da li postoje nagovještaji da je vrijednost nekog sredstva umanjena. U slučaju da postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstava, kako bi se utvrdio iznos obevrjeđenja. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna vrijednost umanjena za troškove prodaje ili upotrebna vrijednost, zavisno od toga koja je od te dvije vrijednosti veća.

Gubitak zbog obevrjeđenja se priznaje kao rashod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se obevrjeđenje tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

Na dan 31.12.2014. godine, na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indicije da je došlo do obevrjeđenja vrijednosti imovine.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je ulaganje Društva u nekretninu koju Društvo ne koristi za neposredno obavljanje djelatnosti, nego radi sticanja prihoda od zakupa i/ili radi uvećanja vrijednosti kapitala.

Investiciona nekretnina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavna vrednost sadrži nabavnu cijenu i neposredno pripadajuće troškove. Nakon početnog priznavanja investiciona nekretnina se iskazuje po fer vrijednosti. Dobitak ili gubitak nastao po osnovu promjene fer vrijednosti priznaje se kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastao.

3.13. Finansijska sredstva

Finansijska imovina razvrstana je u sljedeće kategorije: učešća u kapitalu pridruženih entiteta, hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju, oročeni depoziti i potraživanja iz poslovnih odnosa. Klasifikacija finansijske imovine zavisi od prirode i namjene finansijskog sredstva i utvrđena je u vrijeme početnog priznavanja.

Učešća u kapitalu pridruženih entiteta

Učešća u kapitalu pridruženih entiteta predstavljaju ulaganja u osnivački kapital Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore i prikazana su po prvobitnoj vrijednosti ulaganja.

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju

Finansijski plasmani čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha su finansijska sredstva namijenjena trgovanju.

Ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju predstavljaju plasmane u akcije privrednih društava koja se kotiraju na tržištima hartija od vrijednosti u Crnoj Gori i Srbiji i prikazana su u okviru obrtne imovine.

Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju se početno iskazuju po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja. U nabavnu vrijednost se ne uključuju transakcioni troškovi nabavke. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se na dan bilansa stanja vrednuju po fer vrijednosti, bez odbitka za troškove transakcija koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog otuđenja. Razlika između fer vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti na datum bilansa stanja direktno se priznaje kao prihod ili rashod perioda u kojem je nastala.

Finansijska sredstva se isknjižavaju onda kada pravo na priliv po osnovu finansijskog ulaganja prestane, odnosno kada Društvo suštinski prenese sve rizike i koristi od vlasništva.

Iznos više ili manje ostvarene prodajne vrijednosti u odnosu na vrijednost koja je iskazana u poslovnim knjigama Društva, iskazuje se kao dobitak, odnosno gubitak u bilansu uspjeha i prikazuje kao dio ostalih poslovnih prihoda ili poslovnih rashoda.

Otpis ulaganja u hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju vrši se u cjelosti za akcije privrednih društava koja su trajno prestala sa poslovanjem ili za koja je završen postupak stečaja. Djelimičan otpis finansijskih plasmana vrši se za akcije privrednih društava kod kojih je došlo do smanjenja akcijskog kapitala po osnovu pokrića gubitka iz poslovanja, a na osnovu odluke Skupštine akcionara tih društava.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Potraživanja iz poslovnih odnosa i oročeni depoziti

Potraživanja za premiju i druga potraživanja čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nijesu naplaćena na dan bilansiranja, kao i druga kratkoročna potraživanja.

Potraživanja se inicijalno priznaju po nominalnoj vrijednosti, a na dan bilansa se iskazuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za procjenu rukovodstva o potencijalnoj nenaplativosti potraživanja.

Ispavka vrijednosti se iskazuje kada postoji objektivni dokaz da Društvo neće moći da naplati sve iznose koje potražuje na osnovu prvobitnih uslova potraživanja. Značajne finansijske teškoće kupca, vjerovatnoća da će kupac otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju, propust ili kašnjenje u plaćanju duže od godinu dana od dana dospelja, smatraju se indikatorima da je umanjena vrijednost potraživanja.

Rukovodstvo Društva utvrđuje ispravku vrijednosti plasmana imajući pri tome u vidu urednost u plaćanju, finansijsko stanje dužnika i slične faktore.

Depoziti kod banaka iskazuju se po nominalnoj vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Društvo provjerava na datum sastavljanja finansijskih izvještaja da li postoje objektivni dokazi za obezvrjeđenje finansijske imovine. Finansijska imovina je pretrpjela umanjenje vrijednosti tamo gdje postoji objektivni dokaz da će procijenjeni budući novčani tokovi od imovine biti izmijenjeni kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine može uključiti:

- značajnu finansijsku teškoću pravnog lica; ili
- kašnjenje ili propust u plaćanju; ili
- kada postane vjerovatno da će dužnik otići pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Iznos troška po osnovu ispravke vrijednosti se priznaje u okviru bilansa uspjeha u okviru ostalih rashoda. Naknadna naplata potraživanja koje je ranije bilo ispravljeno ili otpisano priznaje se u bilansu uspjeha u okviru ostalih prihoda.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju gotovinu na žiro i deviznim računima Društva, gotovinu u blagajni i novčana sredstva oročena kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na Društvo, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga. Predmet lizinga se priznaje kao sredstvo u poslovnim knjigama zakupca i kao obaveza po fer vrednosti.

Amortizacija sredstva koje je predmet lizinga vrši se tokom vijeka upotrebe sredstva ili tokom trajanja zakupa, u zavisnosti od toga koji je od ova dva perioda kraći.

3.14. Kapital

Kapital Društva čini: akcijski kapital, revalorizacione i druge rezerve, akumulirani gubitak/dobitak prethodnih godina i dobit tekuće godine.

U skladu sa odredbama člana 21 Zakona o osiguranju akcijski kapital Društva za sve vrste neživotnih osiguranja ne može biti manji od 3.000.000 €.

3.15. Garantni kapital

Radi obezbjeđenja trajnog izvršenja obaveza, društvo za osiguranje je prema odredbama Zakona o osiguranju, dužno da ima garantni kapital. Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala.

Osnovni kapital čini: akcijski kapital, rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz Osiguranja i prenijeta dobit iz prethodnih godina. Obračunati osnovni kapital umanjuje se za: otkupljene sopstvene akcije, nematerijalnu imovinu, preneseni gubitak i gubitak tekuće godine, razliku nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete.

Dopunski kapital čine: akcijski kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija, podređeni dužnički instrumenti, rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama, druge kategorije, pri čemu se navedene druge kategorije mogu uključiti u obračun dopunskog kapitala samo na osnovu saglasnosti regulatornog organa.

Iznos dopunskog kapitala ne može prelaziti 50% iznosa osnovnog kapitala utvrđenog članom 92 a Zakona o osiguranju Crne Gore.

Prilikom obračuna kapitala društva za osiguranje, zbir osnovnog i dopunskog kapitala umanjuje se za:

- udjele u drugim društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, bankama, brokerskim i dilerskim društvima, društvima za upravljanje i drugim finansijskim institucijama, ako ti udjeli prelaze iznos od 20% učešća u kapitalu i ulaze u obračun adekvatnosti kapitala tih društava;
- ulaganja u podređene dužničke instrumente i druga ulaganja u društva iz prethodne tačke, koja se uzimaju u obzir pri obračunu adekvatnosti kapitala tih društava;
- akcije koje se ne kotiraju na organizovanom tržištu i druga sredstva koja nije moguće koristiti za izmirenje dospjelih novčanih obaveza.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanim Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.16. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata izvršene procjene vrijednosti nekretnina, koju je Društvo izvršilo u skladu sa metodom računovodstvenog obuhvatanja i iskazivanja njihove vrijednosti, koji je dozvoljeni alternativni računovodstveni tretman po MRS 16-Nekretnine postrojenja i oprema.

Efekat revalorizacije pojedinog osnovnog sredstva koji je iskazan u revalorizacionim rezervama realizuje se u slučaju prodaje, odnosno rashodovanja osnovnog sredstva i iskazuje direktno kao povećanje nerasporedene dobiti ili kao smanjenje akumuliranog nepokrivenog gubitka.

Gubitak zbog umanjenja vrednosti revalorizovanog sredstva tretira se kao smanjenje revalorizacione rezerve koja je prethodno formirana za to sredstvo. Ukoliko je gubitak zbog umanjenja vrijednosti veći od revalorizacione rezerve, razlika se priznaje kao rashod perioda.

3.17. Bruto tehničke rezerve

Formiranje tehničkih rezervi je propisano zakonom o osiguranju, podzakonskim aktima i internim pravilnicima.

Osiguravajuće društvo mora za sve poslove osiguranja, koje obavlja, formirati odgovarajuće tehničke rezerve, koje su namijenjene pokriću budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika, koji proizilaze iz poslova osiguranja koje obavlja.

Osiguravajuće društvo koje se bavi poslovima neživotnih osiguranja mora formirati sledeće vrste tehničkih rezervi:

- rezerve za prenosne premije,
- rezervisanja za štete,

Prenosne premije

Prenosne premije predstavljaju nedospjeli dio obračunatih premija po osnovu ugovora o osiguranju na dan bilansa. Prenosne premije se obrazuju izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja, odnosno metodom pro-rata-temporis. Osnovicu za obračun prenosne premije predstavlja iznos bruto premije u godini za koju se vrši obračun. Prenosnu premiju utvrđuje ovlašćeni aktuar.

Rezervisane štete

Rezervisanja za štete predstavljaju iznose za prijavljenje nelikvidirane štete, štete u sporu i nastale i neprijavljene štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike društva za prijavljene nelikvidirane štete prema procijenjenim iznosima nelikvidiranih šteta nastalih do 31. decembra tekuće godine.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nijesu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svku štetu. Za nastale neprijavljene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov, ali nijesu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Rezervisane nastale, a neprijavljene štete se sastoje od očekivanih isplata za štete i troškove po osnovu šteta u vezi sa osiguranim slučajem, koji se desio, ali još nije prijavljen Društvu na dan procjene.

Za nastale štete koje do kraja obračunskog perioda nijesu prijavljene, Društvo vrši obračun rezervacije koristeći Chain ladder metod, kod onih vrsta osiguranja kod kojih postoje dovoljni podaci o štetama u prethodnim godinama.

3.18. Upravljanje rizicima

Društvo je u svom poslovanju izloženo sledećim osnovnim vrstama rizika:

- riziku osiguranja,
- tržišnim rizicima,
- riziku likvidnosti,
- kreditnom riziku,

Kao i drugim rizicima koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

a) Rizik osiguranja

Rizike koji svaki od ugovora o osiguranju nosi čine mogućnost da se osigurani događaj desi, kao i neodređenost iznosa odštete koji se po tom osnovu traži. Po samoj prirodi ugovora o osiguranju, ovaj rizik zavisi od slučajnosti i zbog toga je nepredvidiv.

Kod rizika osiguranja lica učestalost i težina šteta zavisi od nekoliko činilaca. Najznačajniji su povišeni nivo naknade po osnovu štete nastale usled izloženosti rizicima od povrijeđa ili bolesti. Društvo upravlja ovim rizicima strategijom osiguranja, odgovarajućim ugovorima o reosiguranju i proaktivnim odnosom prema štetama.

U vezi sa ugovorima o osiguranju imovine Društvo je izloženo rizicima od teže prirodne nepogode (poplave, olujne vetrove itd.), i rizicima od šteta za požare i kvarove opreme sigurnika. Za određene vrste ugovora Društvo ima ograničen broj šteta koje po polisi isplaćuje ili ograničenu ukupnu sumu koju isplaćuje po polisi u toku godine.

b) Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje valutni rizik, rizik promjene kamatnih stopa i rizik cijena. Celokupan program upravljanja rizikom usmeren je na nepredvidivost finansijskih tržišta i nastoji da svede na minimum potencijalne negativne uticaje na finansijsko poslovanje Društva. Upravljanje rizikom obavlja Rukovodstvo na osnovu politika koje odobri Odbor direktora.

Devizni rizik

Društvo je izloženo deviznom riziku koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjene u kursu stranih valuta.

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Obzirom da Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Kamatni rizik

Rizik kamatnih stopa je rizik promjena u vrijednosti finansijskih instrumenata, a koje nastaju kao rezultat promjena kamatnih stopa na tržištu.

Aktivnosti Društva izložene su riziku od promjene u nivou kamatnih stopa u dijelu kamatonosnih sredstava i obaveza. Ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na dan izvještavanja imaju fiksne stope.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao nesposobnost dužnika u podmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom analizom naplativosti potraživanja. Za potraživanja za koja se procijeni da su nenaplativa ili nijesu naplaćena u razumnom roku, vrši se ispravka vrijednosti.

c) Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa novčanih sredstava i hartija od vrijednosti namenjenih prodaji, raspoloživost finansiranja preko odgovarajućeg iznosa kreditnih obaveza i mogućnosti da se izravna pozicija na tržištu.

d) Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi akcionarima obezbijedilo povraćaj (profit), a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja visine margine solventnosti (Službeni list Crne Gore 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Cjelokupni obračun margine solventnosti sastoji se iz obračuna metodom premijske osnove i metode osnove šteta.

Društvo za osiguranje dužno je da kapital održava najmanje u visini margine solventnosti.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo za osiguranje dužno je da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Obračun garantnog kapitala prikazan je u napomeni 19.

3.19. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nijesu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

4. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Obračunate bruto premije osiguranja	2,040,160	1,937,527
Primljene premije saosiguranja	-	8,542
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(243,552)	(204,356)
Promjene bruto prenosnih premija	(24,949)	7,956
Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio	-	2,850
Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio	38,932	-
	1,810,591	1,752,519

4.1. Po strukturi i vrsti osiguranja, prihode od premija čine:

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Auto odgovornost	966,463	1,021,929
Kasko osiguranje	121,214	108,408
Civil požar	129,278	161,900
Granično osiguranje	217,395	126,641
Požar industrija	18,148	19,180
Objekti u izgradnji	1,989	4,530
Lom mašina	43,666	39,716
Lom stakla	37,792	43,584
Nezgodna	321,379	325,237
Hirurške intervencije	60,890	44,385
Hotelski gosti	76,091	467
Provalna krađa	17,592	20,902
Ostalo	28,263	20,648
	2,040,160	1,937,527

5. Neto prihodi od ostalih usluga

Prihodi od ostalih usluga za 2014. godinu iskazani su u iznosu od 55,540 € (2013. godine 53,640 €) i odnose se na prihode od zelene karte.

6. Rashodi naknada šteta

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Obračunate bruto naknade šteta	759,446	781,740
Troškovi vezani za isplatu šteta	60,577	61,423
Umanjenje za prihode iz bruto regresnih potraživanja	(86,314)	(44,602)
Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja	3,352	7,135
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama šteta	(93,322)	(67,364)
Promjene bruto rezerisanja za nastale prijavljene štete	1,690	1,633
Promjene rezerisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio	13,831	(22,083)
Promjene bruto rezerisanja za nastale neprijavljene štete	8,560	79,889
Promjene rezervisanja za troškove likvidacije šteta	820	2,511
	668,640	800,282

Napomene na stranama 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

6.1. Obračunate naknade šteta po vrstama osiguranja:

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Auto odgovornost	353,902	363,812
Kasko osiguranje	65,725	106,909
Civil požar	70,551	66,842
Lom mašina	42,562	60,077
Lom stakla	5,964	7,297
Nezgodna	156,141	113,602
Hirurške intervencije	26,170	28,260
Provalna krađa	25,313	28,978
Putno osiguranje	11,420	447
Ostalo	1,698	5,516
	759,446	781,740

7. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi za preventivnu aktivnost	35,337	34,388
Troškovi doprinosa garantnom fondu	34,505	37,227
Troškovi nadzornog organa	20,466	19,952
Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja	129,583	120,036
Troškovi saosiguranja	42,777	4,186
	262,668	215,889

8. Troškovi sprovođenja osiguranja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi sticanja osiguranja	544,328	368,535
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	(64,074)	14,609
Amortizacija	38,582	39,568
Troškovi rada	301,049	266,234
Materijalni troškovi	30,436	37,196
Ostali troškovi usluga	175,313	323,933
Drugi troškovi	71,449	65,693
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(36,625)	(65,610)
	1,060,458	1,050,158

8.1. Troškovi sticanja osiguranja

Troškovi sticanja osiguranja za 2014. godinu u iznosu 544,328 € (2013. godine 368,535 €) odnose se na troškove zastupanja i posredovanja u osiguranju, troškove zaposlenih koji rade na pribavi osiguranja kao i reklamu koja je direktno vezana za pribavu osiguranja.

SWISS OSIGURANJE AD, PODGORICA
Finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2014.

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi pravnih lica - zastupanje IP	67,334	105,741
Troškovi pravnih lica - provizija na premije	2,302	1,610
Troškovi provizije - bankoosiguranje	2,926	2,049
Troškovi provizije - bankoosiguranje (smokva)	3,263	-
Troškovi reklame -pribava	182,299	114,480
Troškovi reklame, oglašavanje - pribava	9,191	4,261
Troškovi reklame, reklamni materijal - pribava	3,177	369
Troškovi reklame, sponzorstvo - pribava	100,000	-
Troškovi reklame, propaganda - pribava	5,432	3,978
Troškovi reprezentacije putem poklona - pribava	18,965	-
Troškovi goriva i maziva - pribava	3,652	7,067
Troškovi obrazaca u osiguranju	9,061	-
Troškovi zakupa - pribava	5,944	-
Troškovi neto zarada - pribava	59,669	75,475
Troškovi poreza na zarade - pribava	9,305	11,896
Troškovi prireza na zarade - pribava	1,396	1,784
Doprinosi na plate	31,303	39,825
Troškovi bruto zarada - Agencija za privremeno zapošljavanje	29,109	-
	544,328	368,535

8.2. Troškovi rada

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja	127,070	140,138
Porezi na zarade i naknade zarada	26,878	23,436
Doprinosi na zarade i naknade zarada	69,889	75,662
Naknade odboru direktora	14,795	18,230
Troškovi rada - Agencija za privremeno zapošljavanje	62,417	2,158
Drugi troškovi rada	-	6,610
	301,049	266,234

Troškovi rada u iznosu 62,417 € odnose se na naknadu Agenciji za privremeno zapošljavanje Dekra doo iz Podgorice, za ustupljene zaposlene za privremeno obavljanje poslova.

8.3. Materijalni troškovi

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi materijala	18,107	24,119
Troškovi goriva i energije	12,329	13,077
	30,436	37,196

8.4. Ostali troškovi usluga

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi ugovora o djelu	40,286	30,995
Troškovi intelektualnih usluga	42,730	41,230
Dnevnice i putni troškovi	7,484	23,414
Troškovi zakupnina	-	4,371
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	7,501	9,086
Premije osiguranja	2,749	3,356
Troškovi reprezentacije	17,330	10,134
Troškovi reklame i propagande	1,268	143,761
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	21,042	26,046
Troškovi PTT usluga	17,207	21,000
Provizije (KHOV, CDA, Montenegroberza)	8,736	4,299
Ostali troškovi usluga	8,980	6,241
	175,313	323,933

8.5. Drugi troškovi

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Troškovi članarina	24,610	24,180
Donacije	5,400	16,020
Troškovi poreza koji ne zavise od rezultata	20,715	1,549
Troškovi administrativnih taksi	7,283	12,997
Drugi troškovi	13,441	10,947
	71,449	65,693

9. Finansijski rezultat od ulaganja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi		
- Prihodi od kamata	41,226	26,450
- Dobici od finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	23,256	21,022
- Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku	3,969	2,123
	<u>68,451</u>	<u>49,595</u>
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		
- Rashodi od kamata	-	(13,795)
- Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	(17,332)	(23,999)
- Negativne kursne razlike	(3)	(151)
	<u>(17,335)</u>	<u>(37,945)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	<u>51,116</u>	<u>11.650</u>
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		
- Prihodi od kamata		
- Pozitivne kursne razlike		
- Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku		
- Drugi finansijski prihodi	-	541
- Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine		-
- Prihodi po osnovu refundacija	16,080	7,862
- Naplaćena otpisana potraživanja	80,626	168,370
- Ukidanje fonda za preventivu	-	185,531
- Ostali vanredni prihodi	-	-
- Drugi prihodi	72,843	95,741
	<u>169,549</u>	<u>458,045</u>
Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi		
- Rashodi kamata	(25,471)	-
- Vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina	-	(27,239)
- Rashodi za druge nekretnine	(6,850)	(5,398)
- Novčane kazne i odštete	(36,725)	(73,969)
- Drugi finansijski rashodi	-	(1,782)
	<u>(69,046)</u>	<u>(108,388)</u>
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	<u>100,503</u>	<u>349,657</u>
Ukupno	<u>151,619</u>	<u>361.307</u>

10. Nematerijalna ulaganja

	(u EUR)		
	Softveri, licence i slična prava	Ostala nematerijalna imovina	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje 1. januara 2014. godine	158,701	1,379	160,080
Povećanje	-	-	-
Stanje 31.12.2014. godine	158,701	1,379	160,080
Ispravka vrijednosti			
Stanje 1. januara 2014. godine	131,946	1,379	133,325
Amortizacija	7.266	-	7.266
Stanje 31.12.2014. godine	139.212	1.379	140.591
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2014. godine	19.489	-	19.489
31. decembra 2013. godine	26,755	-	26,755

11. Nekretnine i oprema

	(u EUR)			
	Građevinski objekti	Oprema	Objekti u izgradnji	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje 1. januara 2014. godine	1,005,318	229,403	-	1,234,721
Povećanje – nabavka	-	30,654	39,583	70,237
Rashod	-	(13,527)	-	(13,527)
Stanje 31. decembra 2014. godine	1,005,318	246,530	39,583	1,291,431
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1. januara 2014. godine	35,317	183,875	-	219,192
Amortizacija	10,355	20,960	-	31,315
Rashod	-	(13,527)	-	(13,527)
Stanje 31. decembra 2014.	45,672	191,308	-	236,981
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2014. godine	959,646	55,222	39,583	1.054,450
Sadašnja vrijednost				
31. decembra 2013. godine	970,001	45,528	-	1,015,529

12. Dugoročna finansijska ulaganja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Dugoročno oročeni depoziti		
- Hypo Alpe Adria Bank AD, Podgorica	-	200,000
- Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	500,000	500,000
- Atlasmont banka AD, Podgorica	200,000	200,000
	<u>700,000</u>	<u>900,000</u>
Učešća u kapitalu-Nacionalni biro osiguravača Crne Gore	50,000	50,000
	<u>750,000</u>	<u>950,000</u>

Dugoročni oročeni depozit sa stanjem na dan 31.12.2014. godine, u iznosu 500,000 € odnosi se na sredstva deponovana kao obezbjeđenje garancije po osnovu međunarodne karte osiguranja - zelene karte u korist Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore.

Nenamjenski oročeni depozit kod Atlasmont banka Podgorica iznosi 200.000 €. Sredstva su oročena do 15. decembra 2018. godine uz kamatnu stopu od 5,3%.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine u iznosu 50.000 € predstavljaju ulaganje u osnivački kapital Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore.

13. Investicione nekretnine i oprema koji nijesu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Objekti namijenjeni za izdavanje	238,767	237,874
Oprema data u zakup	17,053	19,862
	<u>255,820</u>	<u>257,736</u>

Investicione nekretnine-objekti, odnose se na poslovni prostor u ulici Novaka Miloševa namijenjen za izdavanje.

Promjene na investicionim nekretninama u toku godine bile su sljedeće:

	(u EUR)	
	Objekti	Oprema
Početno stanje	237.874	19,862
Povećanje	893	4,041
Amortizacija opreme date u zakup	-	(6,850)
	<u>238.767</u>	<u>17,053</u>

14. Kratkoročna finansijska ulaganja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju	170,685	199,592
Ostala kratkoročna finansijska ulaganja	775,000	300,260
	945,685	499,852

14.1. Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju

	Učešće	(u EUR)	
	%	2014.	2013.
Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju- u zemlji	%		
Prva banka Crne Gore AD, Podgorica	0,07	17,237	25,920
Fond zajedničkog ulaganja „Trend“ AD, Podgorica		-	25,534
HTP „Mimoza“ AD, Tivat	0,16	8,075	4,602
Crnogorski Telekom AD, Podgorica	0,01	19,737	20,154
Institut „Simo Milošević“ AD, Igalo	0,03	2,808	2,288
AD Kombinat aluminijuma Podgorica	0,03	1,962	1,962
HTP „Ulcinjaska rivijera“ AD, Ulcinj	0,02	1,937	793
Fond zajedničkog ulaganja „Eurofond“ AD, Podg.	0,02	896	840
Montenegroberza AD, Podgorica	0,35	6,459	6,459
Fond zajedničkog ulaganja „Mig“ AD, Podgorica	0,02	586	782
OIF Eurofond AD Podgorica		350	349
Željeznička infrastruktura CG AD, Podgorica		59	82
Prenos AD, Podgorica	0,01	3,927	2,784
Podgorički broker	19,64	92,367	92,367
		156,400	184,916
Hartije od vrijednosti namijenjene trgovanju- u inostranstvu			.
Dunav Re AD, Beograd, Srbija	0,24	14,285	14,676
		170,685	199,592

14.2. Ostala kratkoročna finansijska ulaganja

Ostala kratkoročna finansijska ulaganja se odnose na depozite kod banaka u zemlji oročene na period od 90 dana do godinu dana.

	Dospjeće	Kamatna stopa	(u EUR)	
		%	2014.	2013.
Hypo Alpe Adria Bank AD, Podg.	31.10.2015.	7,40	200,000	-
Hypo Alpe Adria Bank AD, Podg.	9.12.2015.	3,5	65,000	-
Komercijalna banka, AD, Budva	30.12.2015.	3	50,000	-
Komercijalna banka, AD, Budva	30.12.2015.	3	200,000	-
Atlas banka AD, Podgorica	7.08.2015.	4,25	50,000	-
Hipotekarna banka AD, Podgorica	24.09.2015.	3,50	100,000	100,000
Hipotekarna banka AD, Podgorica	10.01.2015.	0,01	60,000	-
Hipotekarna banka AD, Podgorica	9.09.2015.	3,50	50,000	-
NLB Montenegrobanka AD Podgorica			-	200,000
Depozit za činidbenu garanciju			-	260
			775,000	300,260

15. Gotovinska sredstva

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Žiro račun	47,870	68,987
Devizni račun	16	-
Blagajna	495	339
Ostala novčana sredstva	1,145	-
	49,526	69,326

16. Potraživanja iz poslovnih odnosa

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	908,703	929,192
Minus: Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premija	(510,067)	(501,809)
	398,636	427,383
Potraživanja za premiju saosiguranja	6,669	11,021
Potraživanja po osnovu šteta iz reosiguranja	53,677	31,240
Potraživanja po osnovu prava na regres	75,815	83,872
Ispravka vrijednosti drugih potraživanja iz poslova osigur.	-	(9,455)
Potraživanja iz specifičnih poslova	868,707	956,045
Potraživanja za kamatu	173,581	153,364
Potraživanja po osnovu preplaćenog poreza na dobit	18,207	18,207
Potraživanja za stambeni kredit	-	4,738
Ostala potraživanja	63,421	70,378
Ispravka vrijednosti drugih kratkoročnih potraživanja	-	-
	1,658,713	1,746,793

16.1. Promjene na obezvrjeđenju potraživanja iz poslovnih odnosa u toku 2014. godine:

	(u EUR)
	<u>2014.</u>
Stanje 01. januara	501,809
Obezvrjeđenje u toku godine	126,158
Naplaćeno u toku perioda	(80,626)
Otpis potraživanja	(37,274)
	<u>510,067</u>

Potraživanja iz specifičnih poslova najvećim dijelom se odnose na:

- Potraživanja od zastupnika u osiguranju "Iurisprudens" doo, Podgorica u iznosu 331,283 € (2013. godine 425,993 €). Društvo je u cjelini postupilo po rješenju Agencije za nadzor osiguranja 02-596/25-12 od 28.09.2012. godine time što nakon 1.10.2012. godine nije bilo prenosa sredstava prema "Iurisprudens" doo Podgorica.

- Potraživanja od H.P. Fjord AD Kotor u iznosu 518,920 € (2013.godine 500,000 €) odnose se na prenijeta sredstva u iznosu od 500.000 € po Ugovoru o zajmu od 12.12.2013. godine. Aneksom ugovora broj 2 od 12.12.2014. godine rok vraćanja sredstava je produžen do 15.02.2015. godine. Povećanje potraživanja u 2014. godini odnosi se na preuzete obaveze po ugovoru o cesiji. Radi obezbjeđenja potraživanja po zajmu zaključen je ugovor o zalozi 11.700 akcija Swiss osiguranja (SWIO) nominalne vrijednosti 42,6806. Ugovorom je predviđeno da ukoliko se zajam ne bude vratio u ugovorenom roku ugovor se raskida i zajam se naplaćuje iz zaloge.

17. Udio reosiguravača u tehničkim premijama

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Udio reosiguravača u prenosnim premijama	38,932	-
Udio reosiguranja u rezervisanjima za nastale prijavljene štete	15,511	33,157
	54,443	33,157

18. Aktivna vremenska razgraničenja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Razgraničena potraživanja	-	95.868
Razgraničeni troškovi pribave		
- Troškovi zarada i naknada zarada	49,606	49,838
- Ostali troškovi sprovođenja osiguranja	156,870	92,564
Razgraničeni troškovi reosiguranja		-
	206,476	238,270

Društvo je izvršilo razgraničenje troškova pribave osiguranja, shodno Članu 102 Zakona o osiguranju, u skladu sa učešćem prenosnih premija na dan 31. decembra 2014. godine u ukupnim fakturisanim premijama osiguranja tokom godine. Kao osnovicu za razgraničenje Društvo je koristilo ukupan iznos troškova pribave osiguranja.

19. Kapital i rezerve

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Akcijski kapital	3,000,003	2,846,156
Rezerve iz dobiti	39	39
Revalorizacione rezerve	139,612	139,612
Prenesena neraspoređena dobit ranijih godina	-	-
Neraspoređena dobit tekuće poslovne godine	25,984	101,137
	3,165,638	3,086,944

Na redovnoj godišnjoj sjednici Skupštine akcionara „Swiss osiguranje“ AD Podgorica održanoj 24.04.2014. godine, donijeta je Odluka o uvećanju kapitala (emisiji akcija) po osnovu:

- raspodjele dobiti, po kom osnovu je 16.06.2014. godine Komisija za hartije od vrijednosti donijela Rješenje o evidentiranju akcija po osnovu raspodjele dobiti u iznosu od 101.137,00 €, odnosno 18.957 redovnih akcija, nominalne vrijednosti akcije 5,33507375 € i
- emisiji akcija zatvorenom ponudom upućenom ka unaprijed određenom broju lica i ukidanju prava preče kupovine postojećih akcionara. Komisija za hartije od vrijednosti je 30.05.2014. godine donijela rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovanih unaprijed određenom licu koje se obavezalo da kupi cijelu emisiju ukupne vrijednosti 52.710,53 €, odnosno 9.880 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 5,33507375 €, što čini 100% odobrenog obima te emisije akcija.

Na istoj sjednici donijeta je Odluka i o usitnjavanju akcija.

19.1. Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2014. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	31.decembra 2014.			31. decembra 2013.		
	Broj akcija	Nominalna vrijednost	Učešće %	Broj akcija	Nominalna vrijednost	Učešće %
Pravna lica						
Fjord AD, Kotor	363,978	1,941,850	64,7282	43,936	1,875,215	65.885
Labović Vukašin	72,057	384,429	12,8143	8,698	371,236	13.043
ZIF „Eurofond“ AD, Podgorica u transformaciji	62,646	334,221	11,1406	7,562	322,751	11.339
Vineks KO DOO	33,270	177,498	5,9165	4,016	171,405	6.0223
Barović Tanja	9,880	52,710	1,757	-	-	-
Duvanski kombinat–u stečaju AD, Podgorica	7,191	38,365	1,2788	868	37,047	1.3016
Monte-Adria Broker Diler	-	-	-	275	11,737	0.4124
Ostali akcionari	13,295	70,930	2.3643	1,330	56,765	1.9945
	562,317	3,000,003	100,00	66,685	2,846,156	100,00

Nominalna vrijednost jedne akcije na dan 31.decembra 2013. godine iznosi 5,3350 €, (31.12.2012. godine 42.6806 €). Akcije Društva su dvične (redovne) akcije sa pravom glasa. Akcije Društva se kotiraju na Montenegroberzi u Crnoj Gori. Tržišna vrijednost akcija Društva na dan 31.12.2014. godine iznosi 78,9900 € (31.12.2013. godine 78.9900 €). Akcijama Društva poslednji put se trgovalo na berzi 1.03.2010. godine.

19.2. Struktura garantnog kapitala je sledeća:

	(u EUR)
	2014.
Osnovni kapital	
Aksijski kapital	3.000.003
Ostale rezerve iz dobiti	39
Umanjenje za nematerijalnu imovinu	(19.489)
Dopunski kapital	
Revalorizacione rezerve	41,531
Dio nerasporedene dobiti iz prethodnih godina	-
	3,022,084

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2014. godine ispunjava sve uslove kapitalne adekvatnosti iz čl. 21, 98 i 98a Zakona o osiguranju

Garantni kapital na dan 31. decembra 2014. godine iznosi 3,022,084 € i veći je za 22,084 € od iznosa akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

Društvo je dužno da izračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ. Kapital Društva je veći od margine solventnosti za 772,084 €.

20. Bruto tehničke rezerve

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Bruto prenosne premije	774,077	749,127
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	243,769	245,893
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	255,431	246,872
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	39,428	38,608
	1,312,705	1,280,500

Napomene na stranama 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

20.1. Prenosne premije

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Prenosna premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	498,999	529,204
Prenosna premija ostalih osiguranja	275,077	219,923
	<u>774,076</u>	<u>749,127</u>

21. Kratkoročne obaveze

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	15,368	(1,002)
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	72,705	37,577
Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja	23,357	31,484
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	12,824	30,532
Druge kratkoročne obaveze	43,725	31,798
Kratkoročne obaveze iz finansiranja		
- tekuće dospjeće kredita	63,746	53,799
- kratkoročni revolving kredit (kamata 9%, rok 6 mjeseci)	50,000	-
	<u>281,725</u>	<u>184,188</u>

22. Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Dugoročni krediti		
- Atlas banka	291,517	345,317
Minus: Tekući dio dugoročnih obaveza	63,746	53,799
	<u>227,772</u>	<u>291,518</u>

Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja koje su na dan 31.12.2014. godine iskazane u iznosu 227,772 € (2013. godine 291,518 €) odnose se na obavezu prema Atlas banci AD Podgorica po Ugovoru o kreditu za tekuću likvidnost i refinansiranje kreditnog duga od 2.12.2013. godine. Kredit je odobren u iznosu 350,000 €, sa rokom otplate od 60 mjeseci (do 2.12.2018. godine) i kamatnom stopom od 9% godišnje.

Radi obezbjeđenja vraćanja kredita upisana je hipoteka na dijelu nepokretnosti u vlasništvu Swiss osiguranje AD Podgorica upisanih u Listu nepokretnosti br. 5613 KO Podgorica III i Listu nepokretnosti br. 648 KO Podgorica II.

23. Doprinos za preventivu

Na dan 31.12.2014. godine fond za preventivu iznosi 7,962 € (Na osnovu Odluke odbora direktora u 2013. godini izvršena je raspodjela sredstava iz fonda preventive u korist prihoda).

24. Ulaganja sredstava tehničke i garantne rezerve

24.1. Struktura tehničkih rezervi prikazana je u sledećoj tabeli:

	(u EUR)	
	<u>2014.</u>	<u>2013.</u>
Prenosne premije	774,076	749,127
Rezervisane štete	538,629	531,373
Bruto rezerve za izravnjanje rizika	-	-
	<u>1,312,705</u>	<u>1,280,500</u>

24.2. Ulaganja sredstava tehničkih rezervi na dan 31.12.2014. godine:

Društvo je u skladu sa čl. 90. Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“, br. 78/06, 19/07 i 45/12), i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 46/13 od 2.10.2013. godine) deponovalo i uložilo sredstva neto tehničke rezerve u oblike ulaganja:

	<u>2014.</u>
Akcije	129,593
Depoziti kod banaka	975,000
Nekretnine	131,120
Gotovina	39,336
Udio reosiguranja u rezervisanjima za nastale prijavljene štete	54,443
	<u>1,329,492</u>

Društvo na dan 31. decembra 2014. godine ima 100% pokriće tehničkih rezervi propisanim oblicima aktive.

Kao što je navedeno u napomeni 20 uz finansijske izvještaje, garantna rezerva Društva na dan 31.12.2014. godine iznosi 3,022,084 €. U skladu sa zakonskim propisima najmanje jedna trećina garantne rezerve (1,007,361 €) treba da bude pširana u oblike deponovanja i ulaganja utvrđene članom 90 Zakona o osiguranju. Nepokrivenost kapitala propisanim oblicima aktive na dan 31.12.2014. godine iznosi 168,777 €.

25. Transakcije sa povezanim pravnim licima

Pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili mogu bitno uticati na poslovanje, odnosno rezultate poslovanja drugog lica.

Priroda odnosa između onih povezanih lica sa kojima je Društvo ušlo u transakcije većeg obima ili sa njima ima značajnija neizmirena salda na dan 31. decembra 2014. godine je prikazana u tabeli niže.

25.1. Salda i transakcije sa povezanim pravnim licima Društva na dan i za godinu završenu 31. decembra 2014. i 2013. godine su kao što slijedi:

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Aktiva		
Učešća u kapitalu lica koja su akcionari Društva		
Eurofond AD, Podgorica	1,246	840
Potraživanja po osnovu premija		
- Od akcionara Društva - HTP Fjord AD, Kotor	25,269	27,258
- Od lica u kojima akcionari Društva imaju učešće u kapitalu		
Bjelasica Rada AD, Bijelo Polje	1,668	6,593
AD Solana Bajo Sekulić u stečaju, Ulcinj	-	26,880
AD Izbor AD u stečaju, Bar	-	4,222
Ostala potraživanja		
HTP Fjord AD, Kotor	518,920	500,000
	547,103	538,535
Pasiva		
Osnovni kapital		
Eurofond AD, Podgorica	334,221	322,751
HTP Fjord AD, Kotor	1,941,849	1,875,215
Ukupno pasiva	2,276,070	2,197,966

25.2. Transakcije sa povezanim pravnim licima - prihodi i rashodi

	(u EUR)	
	2014.	2013.
Prihodi		
Prihodi po osnovu premija osiguranja		
- od akcionara Duštva		
HTP Fjord AD, Kotor	25,613	26,180
- Od lica u kojima akcionari Društva imaju učešće u kapitalu		
Bjelasica Rada AD, Bijelo Polje	1,368	1,464
AD Solana Bajo Sekulić u stečaju, Ulcinj	-	816
AD Izbor u stečaju, Bar	-	16,294
	26,981	44,754
Dobici od svodenja hartija od vrijednosti na fer vrijednost		
Eurofond AD, Podgorica	-	270
Ukupno prihodi	26,981	45,024
Rashodi		
Gubici od svodenja hartija od vrijednosti na fer vrijednost		
Eurofond AD, Podgorica	(245)	-
Ukupno rashodi	(245)	-
Neto prihodi	26,736	45,024

Napomene na stranama 7 do 35 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

25.3. Naknade rukovodstvu

Naknada koja se isplaćuje rukovodstvu za usluge izvršene u toku redovnog radnog vremena, a obuhvataju isključivo platu po ugovoru, za godinu koja završava na dan 31.decembra 2014. iznosi 82,769 € (2013. godine 118969 €).

26. Sudski sporovi

Društvo sa stanjem na dan 31.12.2014. godine vodi određeni broj sudskih sporova koji se smatraju uobičajenim za ovu vrstu poslovanja, uključujući i sporove po osnovu odštetnih zahtjeva prema različitim polisama osiguranja izdatim od strane Društva. Premda se sa sigurnošću ne mogu predvidjeti efekti i ishodi ovih sporova, rukovodstvo Društva smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava za takve sporove u toku ili naknadne potencijalne odštetne zahtjeve, ishodi sporova u toku ili podnijetih odštetnih zahtjeva, kao i onih koji eventualno predstoje protiv Društva, vjerovatno neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

27. Mišljenje aktuaru

Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuaru koji je u skladu sa Pravilnikom o sadržaju mišljenja ovlašćenog aktuaru („Sl. List CG“ br. 51/08) izdao izvještaj, odnosno zaključno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva za period od 1. januara do 31.decembra 2014. godine koje navodimo dalje u tekstu:

Konačne ocjene mišljenja ovlašćenog aktuaru

1. Društvo ima stabilan portfelj osiguranja sa blagom tendencijom pada. Ukupna bruto premija osiguranja u 2014. godini iznosila je 2.040.160,46 €, što je za 4,84 % više u odnosu na 2013. godinu.

2. Raspoređivanje fakturisane premije izvršeno je u skladu sa Pravilnikom društva o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Obračunati režijski dodatak iznosi 510.710,82 €. Troškovi sprovođenja osiguranja iznose 1.060.458,05 € i za 549.747,23 € su veći od režijskog dodatka. Ovaj iznos troškova sprovođenja osiguranja uslovljen je reakcijom na oštro izraženu neloyalnu konkurenciju na tržištu osiguranja. Međutim, potrebno je da Društvo u narednom periodu obrati pažnju na ovaj problem i da teži da troškove sprovođenja osiguranja dovede na nivo režijskog dodatka.

Troškovi sprovođenja osiguranja u 2014. godini osim režijskog dodatka pokriveni su i iz ostalih izvora u iznosu od 292.754,72 € tako danepokriveni dio troškova sprovođenja osiguranja iznosi 256.992,51 €.

Društvo je uprkos većim troškovima sprovođenja osiguranja u odnosu na režijski dodatak raspolagalo izvorima sredstava za uredno pokriće obaveza za isplatu šteta i ugovorenih iznosa po osnovu ugovora o osiguranju. U narednom periodu Društvo bi trebalo da racionalnije upravlja ovim troškovima kako ne bi ugrozilo sigurnost poslovanja.

3. Na 31.12.2014. godine kapital i garantni kapital Društva iznose 3.022.084,48 €. Društvo ispunjava uslove kapitalske adekvatnosti propisane Zakonom o osiguranju. Kapital Društva veći je od margine solventnosti koja iznosi 2.250.000 €. Garantni kapital veći je od 1/3 margine solventnosti. Garantni kapital veći je od iznosa minimalnog akcijskog kapitala za 22.084,48 €.
Akcijski kapital je za 3,17 € iznad minimalnog akcijskog kapitala propisanog članom 21 Zakona o osiguranju i iznosi 3.000.003,17 €.

4. Na dan 31.12.2014. godine Društvo je pokrilo bruto tehničke rezerve propisanim oblicima aktive u iznosu od 1.329.491,52 €, odnosno za 1,28% više od samog iznosa bruto tehničke rezerve.

Nepokrivenost kapitala na 31.12.2014 godine iznosi 168.776,73 € tj 16,75 %.

Društvo mora riješiti problem pokrivenosti propisanog dijela kapitala.

5. Društvo je u 2013. godini sprovodilo osiguranja za koja ima dozvolu i za koja je registrovano.

6. U sprovođenju osiguranja Društvo je primjenjivalo usvojene uslove i tarife osiguranja, koje je donio nadležni organ Društva po pribavljenom mišljenju ovlaštenog aktuara i na taj način obezbijedilo osnove za sigurno i stabilno poslovanje.

7. Društvo je sprovodilo osiguranje po tehnologiji koja je kompjuterizovana, sa savremenim i pouzdanim softverima.

8. I pored ispoljenih problema Društvo je dostiglo zadovoljavajući stepen ažurnosti u likvidaciji redovnih šteta i sve vrijeme je bilo likvidno i solventno prema osiguranicima. Potrebno je podići navedeni stepen ažurnosti u likvidaciji sudskih šteta.

9. Obračun prenosnih premija je izvršen u skladu sa Pravilnikom društva, po metodu „pro rata temporis“.

10. Rezervisanje za nastale prijavljene, nastale neprijavljene izvršeno je u skladu sa Pravilnikom Društva i važećom regulativom u iznosu od 538.628,76 €. Učešće ukupnih rezervacija šteta (za nastale prijavljene, nastale neprijavljene, bez troškova) u tehničkoj premiji iznosi 33,41 %. Na osnovu urađene run-offanalize za nastale prijavljene i za nastale neprijavljene štete ukupno, možemo zaključiti da su rezervacije potcijenjene.

11. Ukupni tehnički rezultat u 2014. godini je pozitivan, kao i kod svih vrsta osiguranja osim osiguranja pomoći na putu.

12. Društvo je u poslovnoj 2014. godini ostvarilo dobit iz poslovanja u iznosu od 25.984,46 €.

ZAKLJUČAK

Imajući u vidu sve gore navedeno i da određene aktuarske pozicije na koje ovlašćeni aktuar daje mišljenje nijesu u skladu sa Zakonom, propisima donijetim na osnovu Zakona i drugim propisima kojima se uređuje djelatnost osiguranja a na osnovu Pravilnika o sadržaju mišljenja ovlaštenog aktuara dajem MIŠLJENJE SA REZERVOM na finansijski izveštaj Društva za poslovnu 2014. godinu.